

Holger Danske.

Der er i Danmark et gammelt Slot, som hedder Kronborg, det ligger lige ud i Øresund, hvor de store Skibe hver Dag sejle forbi i Hundredvis, baade engelske, russiske og preussiske; og de hilse med Kanoner for det gamle Slot: »Bum!« og Slottet svarer igen med Kanoner: »Bum!« for saaledes sige Kanonerne »God Dag!« »Mange Tak!« — Om Vinteren sejler der ingen Skibe, saa ligger alt med Is lige over til det svenske Land, men det er ordentlig ligesom en hel Landevej, der vajer det danske Flag og det svenske Flag, og danske og svenske Folk sige hverandre: »God Dag,« »Mange Tak!« men ikke med Kanoner, nej, med venligt Haandtag, og den ene henter Hvedebrød og Kringler hos den anden, for fremmed Mad smager bedst. Men Pragten i det hele er dog det gamle Kronborg, og under det er det, at Holger Danske sidder i den dybe, mørke Kælder, hvor ingen kommer; han er klædt i Jern og Staal og støtter sit Hoved paa de stærke Arme; hans lange Skæg hænger ud over Marmorbordet, hvor det er vokset fast; han sover og drømmer, men i Drømme ser han alt, hvad der sker her-

oppe i Danmark. Hver Juleaften kommer en Guds Engel og siger ham, at det er rigtigt, som han har drømt, og at han godt kan sove igen, for Danmark er endnu ikke i nogen ordentlig Fare; men kommer det i en, ja, saa vil den gamle Holger Danske rejse sig, saa Bordet revner, naar han trækker Skægget til sig; saa kommer han frem og slaar, saa det høres i alle Verdens Lande.

Alt dette om Holger Danske sad en gammel Bedstefader og fortalte sin lille Sønnesøn, og den lille Dreng vidste, at hvad Bedstefader sagde, det var sandt. Og medens den gamle sad og fortalte, saa snittede han paa et stort Træbillede; det skulde forestille Holger Danske og stilles forud paa et Skib; for den gamle Bedstefader var Billedsnitter, og det er saadan en Mand, som skærer ud til Skibenes Gallioner, eftersom hvert Skib skal kaldes; og her havde han udskaaret Holger Danske, der stod saa rank og stolt med sit lange Skæg og holdt i den ene Haand det brede Slagsværd, men støttede den anden Haand paa det danske Vaaben.

Og den gamle Bedstefader fortalte saa meget om mærkelige danske Mænd og Kvinder, at den lille Sønnesøn til sidst syntes, at nu vidste han lige saa meget, som Holger Danske kunde vide, der jo dog kun drømte derom; og da den lille kom i sin Seng, tænkte han saa meget derpaa, at han ordentlig knugede sin Hage til Sengedynen og syntes, at han havde et langt Skæg, der var groet fast i den.

Men den gamle Bedstefader blev siddende ved sit Arbejde og snittede paa den sidste Del deri, det var det danske Vaaben; og nu var han færdig, og han saa paa det hele, og han tænkte paa alt, hvad han havde læst og hørt, og hvad han i Aften havde fortalt den lille Dreng; og han nikkede og tørrede sine Briller, satte dem paa igen og sagde: »Ja, i min Tid kommer nok ikke Holger Danske; men Drengen der i Sengen kan maaske faa ham at se og være med, naar det rigtigt gælder,« og den gamle Bedstefader nikkede, og jo mere han saa paa sin Holger Danske, des tydeligere blev det ham, at det var et godt Billede, han der havde gjort; han syntes ordentlig, at det fik Kulør, og at Harnisket skin-

nede som Jern og Staal; Hjerterne i det danske Vaaben bleve mere og mere røde, og Løverne sprang med Guldkroner paa.

»Det er dog det dejligste Vaaben, nogen i Verden har!« sagde den gamle. »Løverne ere Styrke, og Hjerterne ere Mildhed og Kærlighed!« og han saa paa den øverste Løve og tænkte paa Kong Knud, der bandt det store England til Danmarks Kongestol, og han saa paa den anden Løve og tænkte paa Valdemar, som samlede Danmark og betvang de vendiske Lande; han saa paa den tredie Løve og tænkte paa Margrethe, som forenede Danmark, Sverrig og Norge; men idet han saa paa de røde Hjerter, saa skinnede de endnu stærkere end før, de bleve til Flammer, som bevægede sig, og hans Tanke fulgte hver af dem.

Den første Flamme førte ham ind i et snævert, mørkt Fængsel; der sad en Fange, en dejlig Kvinde, Christian den Fjerdes Datter: Eleonora Ulfeldt; og Flammen satte sig som en Rose paa hendes Bryst og blomstrede sammen med hendes Hjerte, hun, den ædleste og bedste af alle danske Kvinder.

»Ja, det er et Hjerte i Danmarks Vaaben!« sagde den gamle Bedstefader.

Og hans Tanker fulgte Flammen, som førte ham ud paa Havet, hvor Kanonerne buldrede, hvor Skibene laa indhyllede i Røg; og Flammen hæftede sig som et Ordensbaand paa Hvitfeldts Bryst, idet han til Flaadens Frelse sprængte sig og sit Skib i Luften.

Og den tredie Flamme førte ham til Grønlands usle Hytter, hvor Præsten Hans Egede stod med Kærlighed i Ord og Gerning; Flammen var en Stjerne paa hans Bryst, et Hjerte til det danske Vaaben.

Og den gamle Bedstefaders Tanker gik foran den svævende Flamme, thi hans Tanke vidste, hvor Flammen vilde hen. I Bondekonens fattige Stue stod Frederik den Sjette og skrev sit Navn med Kridt paa Bjælken; Flammen bævede paa hans Bryst, bævede i hans Hjerte; i Bondens Stue blev hans Hjerte et Hjerte i Danmarks Vaaben. Og den gamle Bedstefader tørrede sine Øjne, for han havde kendt og levet

for Kong Frederik med de sølvhvide Haar og de ærlige, blaa Øjne, og han foldede sine Hænder og saa stille frem for sig. Da kom den gamle Bedstefaders Sønnekone og sagde, at det var sildigt, nu skulde han hvile, og at Aftensbordet var dækket.

»Men dejligt er det dog, hvad du der har gjort, Bedstefader!« sagde hun. »Holger Danske og hele vort gamle Vaaben! — Det er, ligesom om jeg havde set det Ansigt før!«

»Nej, det har du nok ikke!« sagde den gamle Bedstefader, »men jeg har set det, og jeg har stræbt at snitte det i Træ, saaledes som jeg husker det. Den Gang var det, da Englænderne laa paa Reden, den danske anden April, da vi viste, vi vare gamle Danske. Paa »Danmark«, hvor jeg stod i Steen Billes Eskadre, havde jeg en Mand ved min Side; det var, som Kuglerne vare bange for ham! Lystig sang han gamle Viser og skød og stred, som var han mer end et Menneske. Jeg husker hans Ansigt endnu; men hvorfra han kom, hvorhen han gik, veed jeg ikke, veed ingen. Jeg har tit tænkt, det var nok gamle Holger Danske selv, der var svømmet ned fra Kronborg og hjalp os i Farens Stund; det var nu min Tanke, og der staar hans Billede!«

Og det kastede sin store Skygge helt op ad Væggen, selv noget hen ad Loftet; det saa ud, som var det den virkelige Holger Danske selv, som stod der bag ved, for Skyggen rørte sig, men det kunde da ogsaa være, fordi Flammen i Lyset ikke brændte stadig. Og Sønnekonen kyssede den gamle Bedstefader og førte ham hen i den store Lænestol foran Bordet, og hun og hendes Mand, som jo var den gamle Bedstefaders Søn og Fader til den lille Dreng, der laa i Sengen, sad og spiste deres Aftensmad, og den gamle Bedstefader talte om de danske Løver og de danske Hjerter, om Styrken og Mildheden, og ganske tydeligt forklarede han, at der var endnu een Styrke foruden den, der laa i Sværdet, og han pegede paa Hylden, hvor der laa gamle Bøger, hvor alle Holbergs Komedier laa, de, som saa tit vare læste, for de vare saa morsomme, man syntes ordentlig at kende alle de Personer deri fra gamle Dage.

»Se, han har ogsaa vidst at hugge!« sagde den gamle Bedstefader; »han har hugget det gale og kantede af Folk, saa langt han kunde!« og gamle Bedstefader nikkede hen til Spejlet, hvor Almanakken stod med »Rundetaarn«, og saa sagde han: »Tyge Brahe, han var ogsaa en, som brugte Sværdet; ikke til at hugge i Kød og Ben, men hugge en tydeligere Vej op imellem alle Himlens Stjerner! — Og saa han, hvis Fader var af min Stand, den gamle Billedsnitters Søn, han, vi selv have set med det hvide Haar og de stærke Skuldre, han, som nævnes af alle Verdens Lande! ja, han

kunde hugge, jeg kan kun snitte! Jo, Holger Danske kan komme paa mange Maader, saa at der i alle Verdens Lande høres om Danmarks Styrke! Skal vi saa drikke Bertels Skaal!«

Men den lille Dreng i Sengen saa tydeligt det gamle Kronborg med Øresund, den virkelige Holger Danske, som sad dybt dernede med Skægget vokset fast i Marmorbordet og drømte om alt, hvad der sker heroppe; Holger Danske drømte ogsaa om den lille fattige Stue, hvor Billedsnitteren sad, han hørte alt, hvad der blev talt, og nikkede i Drømme og sagde:

»Ja, husk kun paa mig, I danske Folk! behold mig i Tanke! jeg kommer i Nødens Time.«

Og uden for Kronborg skinnede den klare Dag, og Vinden bar Jægerhornets Toner over fra Nabolandet, Skibene sejlede forbi og hilsede: »Bum! bum!« og fra Kronborg svarede det: »Bum! bum!« men Holger Danske vaagnede ikke, hvor stærkt de skød, for det var jo bare: »God Dag!« — »Mange Tak!« Der skal skydes anderledes, før han vil vaagne; men han vaagner nok, for der er Krummer i Holger Danske.